

Svatý Vojtěch, patron z nejvzácnějších: Biskup milující českou zem. V politicky zvichřených poměrech neustoupil. Nedal se korumpovat světskou mocí. Maďarům biřmoval zakladatele státu, sv. Štěpána. Zavražděn, jak jinak, pohanskými Prusy

protiproud.info/duchovni-svet/7151-svaty-vojtech-patron-z-nejvzacnejsich-biskup-milujici-ceskou-zem-v-politicky-zvichrenych-pomerech-neustoupil-nedal-se-korumpovat-svetskou-moci-madarum-birmoval-zakladatele-statu-sv-stepana-zavrazden-pohanskymi-prusy.htm

23. 4. 2023

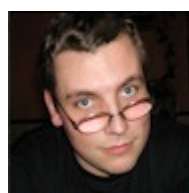
Tisk článku

[Poslat e-mailem](#)

Ivan Poledník přináší vzpomínku a vroucí vyznání prvorepublikového publicisty Karla Schulze na zakladatele Břevnovského kláštera a jednoho z nejvýznamnějších českých světců, jehož svátek si dnes připomínáme

Vojtěch pocházel z rodu Slavníkovců, sídlem na Libici, kde se kolem roku 955 narodil. Původně byl předurčen pro světskou dráhu; teprve poté, co byl těžce nemocný zaslíben rodiči Bohu, bylo rozhodnuto, že se stane duchovním. Rodiče jej proto poslali ke studiu na katedrální školu v Magdeburku (roku 972).

V Magdeburku byl Vojtěch biřmován arcibiskupem Adalbertem (Vojtěch přijal jeho jméno). Šlo – snad nedopatřením – o biřmování druhé, pokud budeme brát v úvahu informaci o zastávce biskupa Adalberta na Libici roku 961/962 při návratu z Kyjevské Rusi, kdy tehdy asi šestiletého Vojtěcha biřmoval poprvé. Vojtěch pravděpodobně už v Magdeburku přijal podjáhenské svěcení; v Praze se stal jáhnem prvního pražského biskupa Dětmara a po kněžském svěcení členem svatovítské kapituly.

Autor:
Ivan Poledník
Publicista
Více o autorovi **ZDE**

Biskupská volba

---

3. ledna 982 zemřel biskup Dětmar; 19. února 982 byl Vojtěch na Levém Hradci zvolen pražským biskupem. Vojtěchova investitura se konala 3. června 983 ve Veroně, kde tehdy císař Oto II. dlel se svým dvorem; k Vojtěchovu biskupskému svěcení došlo 11. června 983 (tak Kosmas; rozmezí od 11. do 28. června je pravděpodobné), světitelem byl mohučský arcibiskup Willigis.

Po návratu do Prahy (ještě roku 983) se mladý biskup ujímá svého úřadu; legendisté se shodují, že tak učinil velmi energicky. Natolik, že jeho úsilí o skutečnou christianizaci Čechů záhy narazilo na odpor nejen aristokracie, ale i části domácího kléru. Představy o křesťanské společnosti byly evidentně natolik rozdílné, že se koncem roku 988 Vojtěch rozhodl na pražský biskupský stolec rezignovat.

První odchod z Čech

Odebral se do Říma, aby tam svou rezignaci vložil do rukou papeže Jana XV. Dorazil tam (v doprovodu bratra Radima – Gaudencia, a snad i s dalšími průvodci) pravděpodobně na počátku roku 989. Chronologii nelze přesněji rekonstruovat, k dispozici je pouze zmínka o setkání Vojtěcha s císařovnou Theofanou, která Řím navštívila na

přelomu roku 989/990. Jan Canaparius i Bruno z Querfurtu se zmiňují o hmotné podpoře, kterou mu císařovna poskytla na zamýšlenou cestu do Svaté země, jenžte tu Vojtěch vzápětí porozdával chudým.

Čtěte ZDE: Čeští patroni shlíželi na nepodvolené z celé naší země: Ludmilo, Vojtěchu, Prokope a Anežko, orodujte za nás! Ochránci rodiny, svrchovanosti a míru. Byli blaničtí rytíři na náměstí? Svatý Václave, věrně ve tvých stopách!

Cesta do Svaté země se tudíž neuskutečnila a Vojtěch se rozhodl, že vstoupí do kláštera. Nejprve navštívil klášter Monte Cassino, kde setrval jen krátkou dobu. Poté se zastavil v klášteře ve Velleluce, který tehdy vedl opat Nilos. Ve Velleluce chtěl Vojtěch setrvat, ale na radu opata Nila vstoupil do kláštera svatých Bonifatia a Alexia na římském Aventinu, spravovaného tehdy opatem Leonem (Lvem). V aventinském klášteře složil Vojtěch řeholní sliby 17. dubna 990.

Návrat do Čech

V době nepřítomnosti zastupoval Vojtěcha v pražské diecézi míšeňský biskup Volkold. Po jeho smrti (23. srpna 992) vyslal český kníže Boleslav II., asi na naléhání mohučského arcibiskupa Willigise, který byl jako metropolita Vojtěchovým představeným, poselstvo do Říma (snad již koncem srpna 992), jehož úkolem bylo přimět Vojtěcha k návratu do Prahy. České poselstvo pod vedením

Vojtěchova vychovatele Radly a Boleslavova bratra (mnicha Kristiána) dorazilo do Říma na podzim roku 992, jeho žádosti Vojtěch vyhověl a asi koncem listopadu roku 992 se do Čech vrátil.

Záhy po Vojtěchově návratu do Prahy byly dne 14. ledna 993 posvěceny stavby břevnovského opatství (předchůdce dnešního Břevnovského kláštera), založeného biskupem Vojtěchem ke cti Matky Boží, svatého Benedikta a svatých Bonifatia a Alexia. Vznik břevnovského kláštera završil dvě století trvající působení „černých mnichů“ mezi českými Slovy. Zřízením domácích klášterů se Čechy staly nezávislejšími na německých susedech.

Druhý odchod z Čech

Soulad mezi Boleslavem II., který byl skutečně velkorysým donátorem založení prvního mužského kláštera v zemi, a biskupem Vojtěchem zřejmě netrval dlouho. Také legendisty uváděné sliby českých předáků o nápravě mravů měly spíše podobu planých slov. Zklamáný Vojtěch se v druhé polovině roku 994 biskupského úřadu zřekl podruhé; znovu odjíždí do Říma, tentokrát oklikou přes Uhry. V Uhrách Vojtěch pobyl jen nedlouho: podle pozdějších legend zde biřmoval syna vládnoucího knížete Gejzy (972–997) Waika, jenž přijal jméno Štěpán. Právě tento Štěpán vstoupil do historie nejen jako zakladatel uherského státu (státu ve vlastním smyslu toho slova), ale také jako světec.

Čtěte ZDE: Princezna ducha Anežka Česká: Inspirována svatou Ludmilou. Obě světice spojuje láska k Bohu a vlasti. Chudoba a odříkání snoubenky Pána Ježíše Krista

Z Uher Vojtěch zamířil do Říma, kde se opět uchýlil do aventinského kláštera. Tam také zastihla Vojtěcha zpráva o dobytí Libice a vyvraždění Slavníkovců 27. září 995. Vojtěch se zúčastnil římské synody, kde také vystoupil mohučský arcibiskup Willigis s požadavkem, aby se Vojtěch vrátil do své diecéze a ujal se řádného výkonu biskupského úřadu. Vojtěch výzvy uposlechl, opustil klášter na Aventinu a v doprovodu lutyšského biskupa Notkera nastoupil cestu na sever. Předtím si však vymínil na papeži souhlas, že smí odejít na misijní cestu (snad již tehdy uvažoval o Pobaltí), pokud jej v Čechách nepřijmou. V Mohuči Vojtěcha zastihlo české poselstvo; oběma stranám bylo zřejmé, že Vojtěchův návrat do Čech je ne-li nemožný, tedy nežádoucí. Na přelomu let 996/997 se proto Vojtěch definitivně rozhodl odejít na misii k pohanům.

Cesta k mučednictví

Z Mohuče se Vojtěch vypravil do polského Hnězdna, kde se připravoval na svou misi a konkretizoval její cíl: volba mezi Lutici nebo Prusy dopadla ve prospěch Prusů, na jejichž území se Vojtěch v doprovodu bratra Radima – Gaudencia a kněze Benedikta – Bohuše vydal počátkem dubna 997. Kníže Boleslav Chrabrý poskytl misionářům ozbrojený doprovod na cestu po moři až k hranicím země Prusů; dále již misionáři cestovali sami. Místo, kde Vojtěch a jeho druzi působili velmi krátce působili, se nacházelo na pobřeží Baltského moře zvaném Sambie (něm. Samland).

Legenda Sanctus Adalpertus, sepsaná Ellingerem, opatem kláštera v Tedersee s odstupem dvaceti až čtyřiceti let od Vojtěchova umučení udává název místa – Cholin, kde 23. dubna 997 končí Vojtěch svou životní pouť ve věku asi jedenačtyřiceti let, mučednickou smrtí. Vojtěchovy tělesné ostatky vykoupil od Prusů polský kníže Boleslav

Chrabrý a uložil je v hnězdenské katedrále (v této souvislosti zde bylo zřízeno arcibiskupství). Při návratu z válečného tažení do Polska roku 1039 dal český kníže Břetislav I. převézt Vojtěchovy ostatky do Prahy.

Čtěte ZDE: Velký národní svátek: Dorosteme ještě někdy smyslu světcova života a smrti? Dva druhy nepřátel včera i dnes. Pracujme pro budoucnost. Protiklad doby, v níž žijeme. Nelze rezignovat a mlčky souhlasit

Karel Schulz: Svatý Vojtěch, náš patron nejvzácnější

Jest slza Božího milosrdenství, skanuvší ve vypráhlé líchy země tvrdé a vzpurné, svatý biskup trestající s nejvroucnější něhou lásky, sklenutí duhy a katedrály nad naší zemí. Čím jsou pocty císaře v zemích jiných, čím jsou sladkosti ticha a rozjímání v samotě cizích klášterních chodeb, v nichž jásavé slunce zlaté zlatí fresky, když vlastní zem rodná sténá pod jařmem tmy a povalena je do stínů smrti? Je slyšet kroky světce, nesoucího pokoj a mír, je slyšet kroky bojovníka, nesoucího meč.

Trnitá cesta, stezky skalní a pěšiny mezi hlozím a ostré hrany kamení; padejte na kolena a zpívejte o znamení Spásy přinášeném, zpívejte Vexilla Regis prodeunt, pamětliví buďte, že vítězství je pouze v tomto znamení a bez něho zapomenutí a zkáza neodvratná, číhající, aby pohltila.

Já, Vojtěch, chci srdce této země pro Krista, já, Vojtěch, nechci její bohatství a slávu a pocty a pýchu a důstojnosti a veškerou nádheru, chci její srdce a se mnou neusmlouváte, byť byste šli na mne s lichocením či zbraní, ani maličko neusmlouváte se mnou a neustanu, dokud je nebudu mít. Zda nevědí pachatelé nepravostí, že hltají lid můj jako chleba?

„Rozmnožena jest nepravost těch, kteří za modlami chvátají. Neбудu jejich krvežíznivých shromáždění účasten a na rtech svých ani jejich jména nevzpomenu.

Pán je část dědictví mého a kalicha mého, Ty jsi, který obnovuješ úděl můj.

Pouta má spadla na místech přeskvoucích, podíl můj přeslavný jest. Dobrořečím Pánu, který vědomím toho mne obdařil, ba, i v noci mne k tomu nabádá srdce mé.“

Jde zemí Českou, svatý biskup kající, jde žehnající, jejím rozkvetlým jarem, mezi hučením vod a vonícím rašením stromů, polehují květiny pod krvácením jeho nohou, jde, ustavičný nositel Kříže do naší země a mír stále vyháněný, světlý dárce, stále zapuzovaný, svatý Vojtěch, kopí v krvi tavené a pravda našeho poslání, našeho osudu, našeho příští, sedmero Amen maje na rtech, jako měl v slastném úsměvu své smrti mučednické, Amen našich modliteb, svatý Vojtěch, náš patron nejvzácnější.

QP 7472813001/5500

**Obohatil Vás tento článek?
Chcete, aby Protiproud žil?
Kolik? To je na Vás. Děkujeme.**

QR Platba

**Údaje pro platby ze zahraničí:
IBAN: CZ485500000007472813001 SWIFT: RZBCCZPP**

[na hlavní stranu](#)

Tagy článku
